

- узагальненні об'єктивних та вивченні галузевих закономірностей грошових потоків та врахування їх в практиці обліку та аналізу підприємства;
 - визначенні потоків облікової, в тому числі оперативної облікової інформації для формування своєчасного та повного інформаційного забезпечення аналізу руху грошових коштів підприємств;
- розробці та вдосконаленні методики аналізу грошових потоків, що повинна здійснюватися виходячи з реального фінансового стану підприємств, а також враховувати ті фактори, що визначають рух коштів вітчизняних господарюючих суб'єктів в сучасних умовах.

Перелік посилань

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні ” від 16 липня 1999 р. № 996-XIV// <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 “Звіт про рух грошових коштів”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. № 87 (зі змінами та доповненнями) // <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Малюга Н. М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в Україні: теоретико-методологічні основи: дис... д-ра екон. наук: 08.06.04 / Житомирський держ. технологічний ун-т. — Житомир, 2006. — 539арк. — Бібліогр.: арк. 370-396.
4. Сопко В. В., Сопко О.В. Бухгалтерський облік: основи теорії та концептуальні засади побудови: Навч.-метод. посібник. — К. : Товариство "Знання" України, 2002. — 231с. — ISBN 966-618-194-2.
5. Сопко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: Навч. посібник / Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. — К. : КНЕУ, 2006. — 526с. — ISBN 966-574-784-3.
6. Бухгалтерський облік: історичний аспект: Результати дис. досліджень Житомирської наук. бухгалтерської школи / Житомирський держ. технологічний ун-т / Ф. Ф. Бутинець (відп.ред.). — Житомир : ЖДТУ, 2006. — 619с. — (Навчальні посібники з бухгалтерського обліку). — ISBN 966-683-080-9.

Круш П.В.

к.е.н., професор НТУУ «КПІ»

Белісов О.В.

студент ФММ, НТУУ «КПІ»

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗНОСУ ОСНОВНИХ ВИРОБНИЧИХ ФОНДІВ ТА ЇХ ВІДТВОРЕННЯ

В статті проведено дослідження зносу основних виробничих фондів, розглянуто категорії основні фонди, відтворення основних фондів. Проведено класифікацію зносу на моральний та фізичний. Метою роботи є дослідження процесу фізичного та морального зносу основних

виробничих фондів підприємства, їх відтворення. Дані, що було отримано в результаті дослідження, дозволили зробити висновок, що одним основних джерел відтворення основних виробничих фондів промислового підприємства є їх знос.

Research of wear of capital production assets is conducted in the article, categories are considered capital assets, recreations of capital assets. Classification of wear is conducted on moral and physical. The purpose of work is research of process of physical

and moral wear of capital production assets of enterprise, their recreation. Given, that it was got as a result of research, allowed to draw conclusion, that one basic sources of recreation of capital production assets of industrial enterprise there is their wear.

Ключові слова: основні фонди, відтворення, знос, фізичний знос, моральний знос.

Вступ. Актуальність досліджуваного питання зносу та відтворення основних виробничих фондів полягає в тому, що для успішного та ефективного функціонування підприємства саме основні фонди, їх стан, та вчасне відтворення мають вирішальне значення, так як безпосередньо впливають на результати господарської діяльності, дають можливість підприємству виробляти конкурентоспроможну продукцію, надавати якісні послуги, задовольняти найвимогливіший попит, пристосуватися до умов ринкової конкуренції. Проблеми зносу і відтворення є досить актуальними, оскільки вони впливають на процес виробництва на підприємстві.

Теоретичні аспекти вирішення проблем зносу на виробництві досліджуються в роботах, Джорджа Тобіна, Блека Фішера, Бондара О.В., Ваньковича Д.В., Демчишака Н.Б., Городянської Л.В., Захаріна С.В. Онишко С.В., Серебрянського Д.М., Парнюка В.О. Однак, незважаючи на значну кількість наукових праць та істотні досягнення в цій галузі знань, низка завдань теоретико-методичного забезпечення процесу зносу і відтворення основних засобів промислових підприємств розроблена не досить повно, а тому вимагає уточнення і розвитку.

Постановка задачі. Метою статті є проведення дослідження зносу основних виробничих фондів і розробка пропозицій для ефективного їх відтворення. В роботі використовувалися загальнонаукові методи проведення досліджень (структурно-логічного аналізу, синтезу, динамічного моделювання).

Результати дослідження. У період ринкових відносин метою здійснення господарської діяльності є одержання і максимізація прибутку. Загальновідомо, що прибуток створюється в процесі господарювання, а його розмір залежить від ряду виробничих факторів. Серед числа найважливіших факторів слід виділити наявність основних виробничих фондів.

Ряд економістів визначають основні фонди як вартісну категорію, що відображає вартість, фіксовану в засобах праці, які є речовим змістом основних фондів.

Таким чином основні фонди - це вартість сукупності засобів праці, необхідних для раціонального і планомірного виробництва заданої продукції, що використовуються на підприємстві протягом тривалого періоду (зазвичай більше року), переносять свою вартість на створений з їх допомогою продукт частинами, по мірі споживання і зберігають свою матеріальну форму. Дане

визначення, на наш погляд, найбільш повно характеризує речову й економічну сутність досліджуваного поняття.

Відомо, що в процесі функціонування основні фонди зазнають спрацювання, тобто зносу. Актуальним є визначення тієї межі, за якою їх використання буде вже не ефективним, а отже дуже важливою є правильно організоване відтворення основних засобів.

Слід зауважити, що серед великої кількості джерел фінансування відтворення основних фондів підприємства (які, в свою чергу, поділяються на власні, позикові та залучені) найбільшу питому вагу займає відтворення шляхом часткового відшкодування фізичного зносу основних фондів.

Під фізичним зносом розуміють часткову чи повну втрату основними фондами їх споживчих властивостей і вартості у процесі експлуатації, а також під впливом навколишнього середовища, внаслідок технічного прогресу та зростання продуктивності суспільної праці. Інтенсивність зношення залежить від основних фондів, особливостей їх конструкції, якості виготовлення, характеру й умов експлуатації, якості обслуговування, кваліфікації робітників, й інших чинників [3].

Моральний знос основних фондів виражається в зменшенні їхньої вартості незалежно від фізичного зносу. Розрізняють моральний знос першого (I) і другого (II) роду, а також пропонується виділити моральний знос (III) роду, який відображається при втраті корисності та вартості засобів виробництва, на яких виготовляється продукція внаслідок повного або часткового (звуження ринку) зникнення суспільної потреби в цій продукції.

Моральний знос I роду відбувається тоді, коли основні фонди з аналогічними споживчими властивостями (продуктивністю, функціями, експлуатаційними характеристиками) з'являються на ринку за більш низькою ціною.

Моральний знос II роду відбувається тоді, коли за тією самою ціною на ринку з'являються основні фонди з більш високими споживчими властивостями. Моральний знос другого роду обумовлений тим, що починається випуск більш ефективних машин і устаткування (вище продуктивність, більше кількість виконуваних функцій, менше енергоємність, ін.) по тій самій ціні. У результаті придбання техніки за старою ціною стає не вигідним.

Незадовільний технічний стан і технологічна відсталість наявної техніки на підприємстві потребують відтворення та заміни сучасним обладнанням, виникає необхідність у впровадженні новітніх енерго- і матеріалозберігаючих, більш потужних технологій. У випадку заміни об'єкта основних засобів визначають загальну величину витрат і втрат. Екстенсивне поліпшення використання основних фондів і виробничих потужностей означає:

1) збільшення часу функціонування основного устаткування, основними напрямками якого є: скорочення та ліквідація внутрішньозміних простоїв шляхом підвищення рівня організації виробництва (повне і своєчасне забезпечення робочих місць інструментами, матеріалами, напівфабрикатами, деталями); підвищення якості ремонтного обслуговування; скорочення

цілодобових простоїв устаткування, підвищення коефіцієнта змінності його роботи;

2) підвищення питомої ваги діючого устаткування у складі всього устаткування, наявного на підприємстві;

3) зменшення кількості недіючого устаткування, виведення з експлуатації зайвого та швидке залучення у виробництво невстановленого устаткування, обсяги якого є досить значними.

Набагато ширші можливості має інтенсивне поліпшення використання основних фондів та виробничих потужностей, яке передбачає:

1. Підвищення ступеня завантаження за одиницю часу, яку може бути досягнуто шляхом модернізації діючого устаткування, машин та механізмів, установлення оптимального режиму їх роботи.

2. Врахування технічного удосконалення засобів праці та технології виробництва, скорочення строків досягнення проектної продуктивності техніки, удосконалення наукової організації праці, виробництва й управління, підвищення кваліфікації та професійної майстерності робітників.

Висновки. Отже, розглядаючи знос як джерело відтворення, формування та функціонування основного капіталу, можна зробити висновок, що він має значний вплив на ефективність використання основного капіталу підприємства. Розподіл зносу на 4 види (фізичний, моральний, екологічний та соціальний) та 9 підвидів (фізичний знос пасивного та активного використання; усувний та неусувний фізичний знос: моральний знос I, II та III роду; повний та частковий моральний знос має певні переваги та практичну цінність для більшості підприємств. Наукова новизна полягає у виділенні морального зносу III – го роду. Залежно від визначених видів та підвидів зносу важливим етапом став розгляд форм усунення зносу основних виробничих фондів - ремонту, заміни, модернізації, що, в свою чергу, дало змогу встановити залежність економічної ефективності виробництва від формування та використання резервів власного джерела фінансування основних фондів. Розглянуті теоретичні аспекти зносу основних виробничих фондів підприємства та їх відтворення відіграють надзвичайно важливе значення і можуть бути враховані в практичній діяльності підприємства.

Перелік посилань

1. Шевцова О. Й. Особливості визначення джерел відтворення основних фондів промислових підприємств // Економіка: проблеми теорії та практики . Зб. наук. праць Дніпропетровського національного університету. Вип. 199. Т.3. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2005. – с. 739-743.

2. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. — 3-ге видання, виправлене та доповнене. — Львів: Видавництво "Центр Європи", 2008. — 576с.

3. Безуглий А.А. Про поліпшення основних фондів //Економіка України. — 2007р. - Л. - С.77-79.

4. Чичкало-Кондрацька І.Б. До питання оновлення основних виробничих фондів промисловості // Фінанси України. — 2007. - №4. - С.47-50.

5. Організація бухгалтерського обліку. Підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навч. закладів / За редакцією проф. Ф.Ф.Бутинця. — 3-тє вид., доп. і перероб. - Житомир: ПП "Рута", 2008. — 592 с.

Литовченко Н.М.
студент ФММ, НТУУ «КПІ»

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЗАХОДИ ПО ПОЛІПШЕННЮ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ

В данному дослідженні було показано необхідність використання та основні методи аналізу фінансової діяльності, використання резервних грошових коштів доходу та визначені заходи поліпшення фінансових показників.

In given work was shown need of the use and the main methods of the analysis to financial activity, use the reserve bankrolls and is determined actions of the improvement of the financial profit.